

Här Fernand Etgen
President vun der Chamber

Lëtzebuerg, den 2. Mäerz 2022

Här President,

Esou wéi et am Chambersreglement virgesinn ass, géing ech lech bidden dës urgent parlamentaresch Fro un den Här Premier- a Staatsminister an un den Här Verdeedegungsminister weiderzeleeden.

An de Moiesstonne vum 24. Februar koum et an Däitschland bei ronn 3 000 Wandrieder zum Ausfall vun der Fernsteierung, déi duerch eng Stéierung am Satellittennetzwierk verursaacht ginn ass. De Bedreier vun de Satellittennetzwierker no, sinn dës Stéierungen op Cyberattacken op d'Buedeminfrastruktur zeréckzeféieren.

An dësem Kontext géing ech gär folgend Froen un den Här Premier- a Staatsminister an un den Här Verdeedegungsminister stellen:

- Ass d'Regierung au courant vun den uewe genannten Evenementer an Däitschland?
- Ass d'Regierung der Meenung, dass déi kritesch Infrastrukturen hei zu Lëtzebuerg genuch géint eventuell Cyberattacke geschützt sinn?
- Wei steet et der Regierung no em d'Sécherheet vun de Satellittennetzwierker vum Satellittebedreier SES?
- Sinn der Regierung rezent Cyberattacken op d'Satellittennetzwierk vun der SES bekannt?
- Wei gedenkt d'Regierung der SES ze hëllef fir zukünfteg Cyberattacken ofzewieren?
- Ugesiichts der Tatsaach, dass wéinst den aktuellen Animositéiten tëschent Russland an der NATO verstärkt mat russesche Cyberattacken ze rechnen ass, wat sinn national, europäesch oder transatlanteschen Ustrengunge fir Entreprisen an aner kritesch Infrastrukture géint Cyberattacken ze schützen?

Här President, ech bidden ech lech mäin déifste Respekt unzehuelen.

Laurent Mosar
Deputéierten

LE GOUVERNEMENT
DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG
Ministère d'État

**Äntwert vum Här Premierminister, Staatsminister a vum Här Verdeegeegungsminister op déi
dringend parlamentaresch Fro n° 5850 vum 2. Mäerz 2022 vum honorabelen Deputéierten
Laurent MOSAR iwwert „cyberattaques sur des infrastructures critiques“**

Ad 1)

Der Regierung ass bekannt, dass den europäesche Réseau vum Satellittebedreiwer VIASAT EUROPE LIMITED zanter dem 24. Februar deelweis gestéiert ass. Dës Stéierung vum Satellitennetzwierk huet, ënnert anerem, och zum Ausfall um Niveau vun der Iwwerwaachung, respektiv Fernsteierung vun de Wandrieder vun der Firma Enercon GmbH an Europa gefouert. Och Wandrieder vun der Lëtzebuerger Firma Soler si betraff. No den Informatiounen vum Bedreiwer vun de Wandrieder ass dës Situatioun awer net direkt kritesch fir de Fonctionnement, well d'Wandrieder och ouni Satellitteverbindung bedriwwen kënnen ginn.

Ad 2)

D'Regierung huet besonnesch am Kader vun der Ëmsetzung vun der nationaler Cybersécherheitsstrategie eng Rei vun Initiative geholl, vir eis national kritesch Infrastrukturen op nationalem Niveau géint Cyberattacken ze schützen, respektiv fir d'Bedreiwer vu kriteschen Infrastrukturen am Beräich Cybersécherheet ze ënnerstëtzen. Speziell am jëtzege Kontext kéint den nationalen DDoS Scrubbing Center, deen am Fall vun enger gréisserer DDoS Attack géif aktivéiert ginn, vu gréisster Wichtigkeet ginn. Iwwer 30 kritesch Infrastrukturen an wichteg Betreiber kënnen haut schonn am Noutfall vun deem Schutz profitéieren.

D'modifizéiert Gesetz vum 23. Juli 2016 iwwer den Haut-Commissariat à la protection nationale (HCPN) gesäit vir, dass de Bedreiwer vun enger kritescher Infrastruktur e "Plan de sécurité et de continuité (PSCA)" opstelle muss. Dëse Plang, deen ënnert der Responsabilitéit vum Opérateur opgestallt geet, soll op Basis vun enger Risikoanalyse d'Moossnamen fir de Schutz, d'Kontinuitéit, d'Resilienz an de Krisenmanagement vun der kritescher Infrastruktur definéieren. Den HCPN kann de Bedreiwer an deem Kontext Recommandatiounen zoukomme loossen. Et ass awer de Bedreiwer hier Verantwortung fir ze decidéieren wéi eng Moossnamen ëmgesat ginn fir d'Sécherheet vun der kritescher Infrastruktur ze assuréieren.

Allgemeng ass d'Appreciatioun déi, dass d'Bedreiwer vu kriteschen Infrastrukturen gutt opgestallt sinn am Beräich vun der Cybersécherheet vir a Friddenszäiten hir Servicer adequat kënnen ze assuréieren.

Mat dem Ausbrieche vum Krich an der Ukraine huet sech d'Sécherheitslaag an Europa awer fundamental geännert, esou dass och zu Lëtzebuerg d'Cybersécherheitsdispositiv un déi nei Situatioun ugepasst ginn (cf. läscht Fro).

Ad 3)

D'SES als eegestänneg kommerziell Firma hält hir Responsabilitéit iwwert Sécherheitsfroen op operationellem Niveau. Fir relevant Informatiounen an Décisiounen gëtt de Verwaltungrot – an deem de Staat och vertrauten ass – informéiert an involvéiert, esou wéi dat bei private Firmen virgesinn ass. D'SES ass sech de Risiko grad an deem Moment absolut bewusst an hält esou wäit wéi méiglech Précautiounen.

Ad 4)

Wéi all aner gréisser Entreprise ginn et ëmmer erëm Cyberattacken – och an net-Krisenzeiten. A ganz eenzelne Fäll kann een net ausschliessen, dass déi net komplett vun Ufank un ofgewiert kënne ginn. Duerch d'Moossnamen déi en place sinn, gouf et awer bis elo keen Impakt vun esou Attacken – wa Problemer optriede géifen ginn déi generell ganz séier erkannt, isoléiert an ouni Schued geléist.

Ad 5)

D'SES ka wéi all aner Firma zu Lëtzebuerg vun den sellege Services am Beräich Cybersécherheet profitéieren, déi notament vu Securitymadein.lu proposéiert ginn. Och am Beräich vun der Ofwier vu gréisseren DDoS Attacken géint d'Infrastruktur vun der SES zu Lëtzebuerg schafft d'Regierung mat der SES zesummen.

Ad 6)

Déi national Cybersécherheitsautoritéite sinn agebonnen an den internationale Netzwierker fir Cybersécherheet vun der Europäescher Unioun, der NATO an anere weltwäit agéierenden Organisatiounen. Si stinn am Moment an engem permanenten Austausch mat dese Netzwierker an halen d'Evolutioun vun der Situatioun genee am A.

Aktuell mussen mer vun engem erhéichtem Niveau vun der Menace ausgehen. Et ass allerdéngs zu deem Moment keng akut Bedrohung vun der Cybersécherheet a Lëtzebuerg ze erkennen.

Op nationalem Niveau ass "Cellule d'évaluation du risque cybernétique – CERC" aberuff gi fir déi aktuell Situatioun vun der Menace zu Lëtzebuerg ze suivéieren a gegebenenfalls zousätzlech Moossnamen ze ergreifen.

De GOVCERT huet d'Bedreiwer vu kriteschen Infrastrukture kontaktéiert fir se op den erhéichten Niveau vun der Menace opmierksam ze maachen. Si kruten zousätzlech Recommandatiounen matgedeelt an un d'Häerz geluecht, hir Systemer besonnesch aktiv ze iwwerwaachen an all Anomalie direkt ze mellen.

Et sief nach drop higewisen dass Lëtzebuerg am Fall vun enger massiver Cyberattack géint eist Land kéint, am Kader vum Kooperationsaccord mat der NATO, Appell un d'Ënnerstëtzung vun der NATO maachen.

Den ILR huet d'Opérateure vun essentielle Services genau wéi vun Telekommunikationsbetrieber ëm ee regelméisseg Reporting vun Opfälligkeiten am Cyberdomain gebieden, dat fir een enke Suivi vun der Situatioun ze maachen a fir de Fall vun Anomalien sou séier wéi méiglech kënnen ze reagéieren.

Do dernieft ginn d'Opérateuren iwwert déi rezent Entwécklung vu Cyberincidenten mat Hëllef vun engem wöchentleche Rapport vun der ENISA informéiert, a se kréien d'bonnes pratiques an der Cybersécherheet ausgedeeelt.

Am Kader vun dem Gesetz iwwert d'Sécherheet vun de Réseauen an informatesche Systemer ass ee Suivi vun den nationalen Autoritéite virgesinn, fir déi strukturell an techesch Moosnamen, déi di betreffen Operateuren ergräifen, nozekucken an eventuell Lacune feststellen.

Och am Kader vun der Cyberdéfensestrategie, déi am Aklang mat der nationaler Cybersécherheetsstrategie geschriwwen gouf, hu kritesch Infrastrukture Méiglechkeeten, fir sech beschtméiglech op Cyberattacken ze preparéieren an ze schützen (z.B. mat Weiterbildungen, Exercicen, Kooperatiounen an Austausch tëschent Experten, asw.).

Op transatlanteschem/NATO Niveau goufen och eng Rei Moosnamen getraff, déi déi kritesch Infrastrukturen vun den Alliéierten mat ofdecken. Sou zum Beispill den "NATO Cyber Defence Pledge", wou d'NATO-Memberlänner versprach hunn, eng Rei Moosnamen ëmzesetzen, déi d'Cybersécherheet vum Land a sengen kriteschen Infrastrukturen verbessert. D'NATO évaluéiert all Joer, wat d'NATO-Memberlänner an engem Joer ëmgesat hunn. Des weideren gëtt et och um Niveau vun der NATO d'Méiglechkeet, sech mat anere Länner zu verschiddenen Themen auszetauschen, sou zum Beispill iwwert den NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence (CCDCOE), an deem och Lëtzebuerg Member ass.

Lëtzebuerg, de 7. Mäerz 2022

De Premierminister, Staatsminister

(s.) Xavier BETTEL